

Wat is belangrijk in de biestperiode?

Biestopnamecheck

Om te monitoren of uw kalveren op tijd, de juiste hoeveelheid en kwaliteit biest krijgen is er de Biestopnamecheck. Waar een biestmeter u vertelt hoe de kwaliteit van de biest is, vertelt de Biestopnamecheck u wat de kalveren daadwerkelijk opnemen aan beschermende antistoffen (IgG). Neem bij vijf kalveren in de leeftijd van twee tot zeven dagen oud een bloedmonster (serum). De uitslag vertelt u hoe uw biestmanagement op koppelniveau verloopt. In het geval van problemen (diarree, hoesten) bij kalveren tijdens de eerste levensweken kunt u zien of een oorzaak gezocht moet worden in de biest (kwaliteit én opname) of juist niet.

GA VOOR MEER INFORMATIE NAAR
WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/BIESTOPNAMECHECK

Een kalf wordt geboren zonder antistoffen. Het is de eerste weken dan ook afhankelijk van de antistoffen die het opneemt vanuit de biest. Maar biest heeft meer te bieden: het heeft ook een hoog energiegehalte en bevat vitamines. Goed biestmanagement is daarom belangrijk voor een gezonde start van het kalf.

Koeien leggen de basis voor een goede biestproductie tijdens de droogstand. Droogstaande koeien hebben daarvoor onder andere dagelijks voldoende, vers en smakelijk voer nodig. De normen per kilogram droge stof van het rantsoen voor de close-up-groep zijn rond 850 VEM, ongeveer 14 procent ruw eiwitgehalte en een OEB van ten minste nul. Andere belangrijke factoren voor deze groep zijn de aanwezigheid van goed en voldoende drinkwater, een goede gift van mineralen en vitamines en genoeg ruimte aan het voerhek en om te liggen.

IgG-gehalte van de biest testen

Tijdens de laatste twee weken van de dracht is de IgG-productie het hoogst, maar deze begint al vier tot vijf weken voor het afkalven. Voldoende droogstandslengte is dus wenselijk. Wanneer een koe voor afkalven biest uitligt, of voor afkalven al gemolken wordt, daalt het IgG-gehalte in de biest. Gemiddeld bevat biest van oudere dieren meer IgG dan biest van vaarzen, maar dit geldt niet altijd. Een oudere koe heeft vaak meer infecties meegemaakt en daarom ook antistoffen tegen meer verschillende ziektes.

Je kunt aan de dikte van de biest niet betrouwbaar zien of het voldoende IgG bevat. Daarom is het testen van de biest op IgG-gehalte vóór verstreking aan te raden. Dit kan eenvoudig met een refractometer. Hierbij is de temperatuur van de geteste biest niet belangrijk. Bij het meten met een colostrometer (gebaseerd op soortelijk gewicht van biest) is de temperatuur wél belangrijk: dan moet getest worden bij een biesttemperatuur van 20 tot 21°C. Biest van voldoende kwaliteit bevat minimaal 50 gram IgG per liter, maar liever rond 70 gram/liter.

De eerste uren na afkalven

Na het afkalven is het belangrijk dat u het kalf meteen in een schone eenlingbox of iglo plaatst. En dat het met een speen-emmer of fles met speen minimaal twee tot tweeëneenhalf liter biest van de eigen moeder krijgt, ook als het 's nachts wordt geboren. Ongeveer zes uur later is een tweede biestgift van anderhalf tot twee liter nodig. Na een derde biestgift op de eerste levensdag, bedraagt de totale gift van eerste biest ten minste vijf tot zes liter. Wil een kalf niet drinken, dan kunt u het eenmalig meteen na geboorte vier liter biest met een sonde geven (een klein kalf drie liter). Overigens, wanneer een kalf bij de koe blijft lopen is de gemiddelde IgG-opname lager dan bij het direct zelf biest geven.

Op de tweede en derde levensdag krijgt het kalf tweede- en derdedaags biest van de eigen moeder (drie maal daags twee liter). Noteer het als het kalf biest van een andere koe krijgt. Dit kan belangrijk zijn om te weten, bijvoorbeeld als later blijkt dat de andere koe paratuberculose heeft en mogelijk met de biest niet alleen het eigen kalf heeft besmet.

Biest melken en bewaren

Uit onderzoek in binnen- en buitenland blijkt dat tientallen procenten van de verstrekte biest een te hoog kiemgetal heeft. Deze kiemen horen niet thuis in de darm en verstoren de IgG-opname. Het is daarom belangrijk dat de biest hygiënisch wordt gewonnen en in een koelkast bewaard. Als biest wordt ingevroren, dit dan zo snel mogelijk na winning doen. De biest kan maximaal 1 jaar bij -20 °C bewaard worden. Niet alleen bij het melken en het bewaren van de biest is hygiëne belangrijk. Ook schoon materiaal (emmers, flessen, spenen, et cetera), schone handen en schone kleding voorkomen dat het pasgeboren, gevoelige kalf meteen in aanraking komt met teveel ziektekiemen. Een goed biestmanagement kost de nodige tijd en energie, maar levert ook veel op. Het is belangrijk ter preventie van ziekten bij het pasgeboren kalf en voorkomt tegelijkertijd veel extra arbeid, kosten en ergernissen bij u als veehoud(st)er.

Ga voor meer informatie over een goed biestmanagement naar www.gddiergezondheid.nl/biest

Op pagina 26 leest u in het artikel 'Goed voeren in de melkperiode loont' meer over voeding van het kalf ná de biestperiode.

GEZONDE VOEDING. VITALE KOEIEN.

FIT

FIT DOOR VOEDING

FIT, de voedingsaanpak van GD, geeft u inzicht in wat uw dieren daadwerkelijk opnemen aan bijvoorbeeld mineralen, vitaminen of beschermende antistoffen (IgG). Binnen FIT zijn diverse onderzoeken beschikbaar om uw voedingsmanagement te monitoren, zoals de Mineralencheck, de Droogstandcheck of de Biestopnamecheck. Ook wanneer zich op uw bedrijf specifieke problemen voordoen die mogelijk te maken hebben met voeding, helpt FIT met deskundig advies, de juiste onderzoeken en praktische tips. Zo werken we samen aan gezonde voeding en vitale koeien.

VOOR MEER INFORMATIE OVER
ONZE FIT-PRODUCTEN, GA NAAR
WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/FIT

